

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ЗА 2008. ГОДИНУ

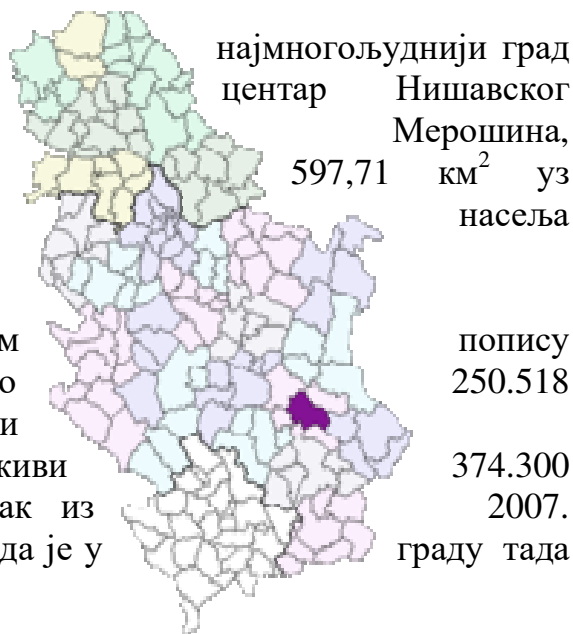
„СВЕТИ САВА” – НИШ

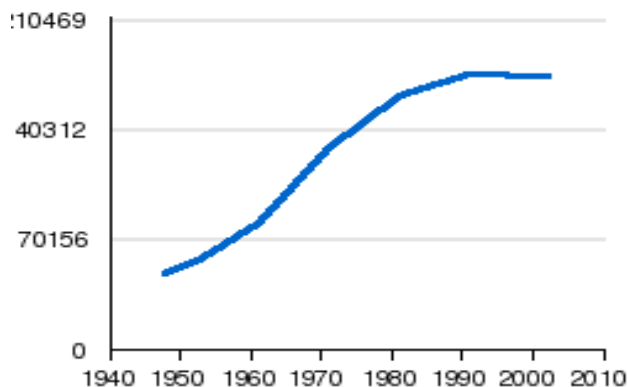
Ниш, 06. фебруар 2009.

И СТАНОВНИШТВО ОПШТИНЕ

Град Ниш је највећи и југоисточне Србије. Административни је округа. (Алексинач, Доњевац, Гаџин Хан, Ражањ, Сврљиг), простире се на површини од Нишку бању и 68 приградских и сеоских која гравитирају Граду.

По подацима добијеним на последњем становништва 2002. године у Нишу је живело становника, од тога 140.377 су пунолетни становници. На целом градском подручју живи становника. Последњи расположиви податак из године (31.06.2007.) пружа нам информацију да је у живело 254.970 становника.

У последњих неколико година број становника на територији града Ниша је показивао следеће вредности:

Година	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Становништво	250.847	251.198	252.131	253.214	254.164	254.970	X

(за 2008. годину немамо обрађене податке о броју становника)¹

¹ Statistički bilten 10/12-2008, ne raspolaže podatkom o broju stanovnika za 2008. godinu

Из графикана и приказане табеле јасно се уочава да стопа раста становништва града Ниша показује степен благог раста који је на граници стагнације и посебно је уочљив у периоду после 1991. године. Уочену појаву објашњавамо актуелним социо-економским, те политичким приликама које у то време постају доминантне и условљавају миграцијске процесе који се у великој мери одражавају на састав становништва, његову старосну структуру и као узгредну појаву имају своје последице на природни прираштај и друге социо-економске показатеље.

Када говоримо о миграцијским процесима имамо у виду не само одлив младог и образованог становништва већ и прилив избеглог и расељеног становништва које се у Нишу јавља у три наврата и то у прва два је то становништво, углавном српске националности, из Босне и Херцеговине, Хрватске, а у последњем наврату то је становништво интерно расељено са подручја Косова, већинско српске националности, с тим што је заступљен и одредјен проценат ромске популације.

До 2002. године Ниш је имао само две општине, Ниш и Нишку бању. Данас је град Ниш административно подељен на 5 градских општина: Медијана, Палилула, Пантелеј, Црвени Крст, Нишка бања. Прве четири општине чине урбани део града, док је Нишка бања приградска општина.

Основни статистички подаци							
Шифра	Назив	Број становника		Број насеља			Површина (км ²)
		По попису 2002	Процена за 2007	Укупно	Градских	Осталих	
	Град Ниш	250.518	254.970	74	5	69	597
71331	ГО Медијана	87.405	88.602	2	1	1	16
71323	ГО Палилула	72.165	73.610	16	1	15	107
71307	ГО Пантелеј	42.137	43.371	14	1	13	141
71315	ГО Црвени Крст	33.452	34.062	24	1	23	188
71285	ГО Нишка бања	15.359	15.325	18	1	17	145

Скоро једну трећину површине града Ниша заузима ГО Црвени Крст којој припада највећи део села (23) и најмањи број становника (15%). На територији Општине се налази целокупна северо-западна индустријска зона Ниша са многобројним привредним субјектима различитог профила. У градском делу

Општине скоро једну трећину становника чине припадници ромске националности, који живе углавном у породичним кућама у месној канцеларији „12. Фебруар“. Општина Медијана је по броју становника највећа градска општина, а са свега 16 км² је просторно најмања. Подручје ове Општине је густо насељено и високо урбанизовано. У односу на број становника ГО Палилула се налази одмах након ГО Медијана, а у односу на структуру становништва по националној и етничкој припадности у овој градској општини живи процентуално највећи број становника ромске националности, што објашњавамо чињеницом да је саставни део ове Општине МК „Дјука Динић“ која је већински настањена Ромима. Градска општина Нишка бања је туристички центар у коме годишње борави велики број градјана из здравствених и рекреативних разлога. По броју становника представља најмању градску општину. Општина Пантелеј је трећа по површини коју заузима на градском подручју. На њеној територији је старо градско насеље „Јагодин Мала“ и тринаест сеоских насеља.

По попису из 2002. године становништво према националној или етничкој припадности по градским општинама изгледа овако:

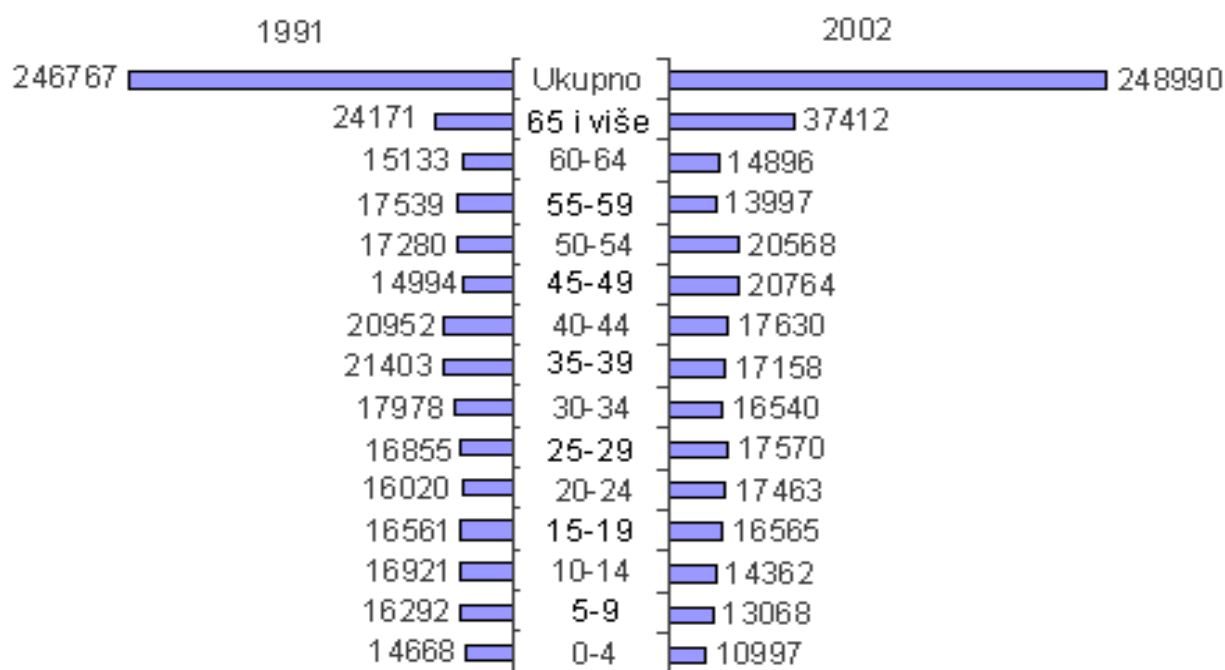
	Град Ниш	ГО Медиана	ГО Нишка бања	ГО Палилула	ГО Пантелеј	ГО Црвени Крст
Укупно	250.518	87.405	15.359	72.165	42.137	33.452
Национално се изјаснили	245.534	85.998	15.249	70.162	41.075	33.050
Срби	235.657	83.381	14.719	65.732	40.013	31.812
Црногорци	846	470	13	201	102	60
Југословени	664	334	11	179	101	39
Албанци	99	21	1	11	2	64
Бошњаци	24	10	2	10	-	2
Бугари	799	276	18	140	282	83
Буњевци	7	4	1	-	-	2
Власи	12	4	-	4	3	1
Горанци	75	52	-	16	1	6
Мадјари	58	32	2	14	5	5
Македонци	715	379	18	179	81	58
Муслимани	89	25	2	25	13	24
Немци	14	7	-	2	3	2
Роми	5.687	587	445	3.435	383	837
Румуни	13	4	-	5	3	1
Руси	37	14	1	11	5	6
Русини	4	3	-	1	-	-
Словаци	13	9	-	3	1	-
Словенци	92	53	2	18	12	7

Украјинци	27	11	2	3	8	3
Хрвати	417	220	10	133	36	18
Чеси	11	5	-	3	2	1
Остали	174	97	2	37	19	19
Неизјашњени неопредељи	1.460	562	32	557	212	97
Регионална припадност	51	10	7	20	5	9
Непознато	3.473	835	71	1.426	845	296

Од укупног броја становника Републике, у Нишу по последњем попису живи 3,3 % становништва. Град Ниш има пет пута већу густину насељености у односу на републички просек, 426 становника је насељено у просеку на км². Осим у урбаним (ужа територија града Ниша и Нишке бање), густина насељености је већа од републичког просека и у приградским и у руралним срединама.

Како у Србији тако и у нашем граду присутно је интензивирање процеса демографског старења, присутна је све већа старост становништва Србије. На нашој територији у периоду између два пописа 1991-2002. година учешће становника старијих од 65 година је порасло са 9,7% на 14.2 %. Данас у Нишавском округу живи 18 % становништва изнад 65 година, а у самом граду 14.90 %, те на основу ових података закључујемо да процес демографског старења представља једну од важних карактеристика наше локалне заједнице, јер је извесно да ће се у скорој будућности повећавати број, односно удео старих у нашем граду.

Становништво према старости, по пописима 1991. и 2002. године

Заступљеност старих људи од 65 и више година живота у граду Нишу расте на рачун радно способног становништва. Ниш као локална заједница живи у стадијуму демографске старости, па предмет нашег стручног рада мора да буде интензивније изналажење нових услуга из области социјалне заштите, како би потребе ове популације биле задовољене на адекватан начин, што би резултирало побољшањем квалитета живота у познијим годинама. Запажамо да је удео младих и радно способних становника у осетном паду, што је индикатор негативних привредних кретања, а са друге стране је последица уочене повећане економске миграције радно најпродуктивнијег становништва. Као веома индикативно истичемо чињеницу да је Ниш само у периоду, од годину дана, од града другог по величини у Републици Србији сада на трећем месту.

На основу података са којима располажемо просечна старост у граду износи 40,59 година, а број младих у периоду између два пописа се смањује са 32 % на 29 %.

На основу података који су добијени 2002. године према полу и годинама старости на територији града Ниша било је евидентирано следеће стање:

Старосна структура становништва

Година старости	Мушки	Женски	Укупно
-----------------	-------	--------	--------

0 – 19	28.030	26.963	54.993
20 – 59	69.677	72.013	141.690
60 и изнад	24.632	29.203	53.835
Укупно	122.339	128.179	250.518

Процент аутохтоног становништва износи 51,6%, док је досељеничко становништво процентуално заступљено са 47,4%, 30% становника је дошло из других општина Републике, 10% из Нишког региона, из бивших република СФРЈ 5% и из других административних центара 3,5 %.

Прецизније говорећи негативни тренд демографског кретања није карактеристичан само за територију града Ниша, већ је уочен на територији Републике Србије и обележава претходну деценију. Ми ћемо се фокусирати на територију која је везана за делокруг нашег Центра користећи притом најновије податке до којих је у овом тренутку могуће доћи и који су заиста актуелни и поуздани и омогућавају да тренд пратимо из године у годину у циљу квалитетнијег интерпретирања целокупне појаве.²

У овом случају феномену негативног демографског кретања приступамо са аспекта посматрања природног прираштаја становништва.

О негативном демографском кретању могуће је говорити са различитих позиција и аспеката који условљавају једну овакву појаву. Миграције, висока стопа незапослености, смањена економска снага породице, изузетно неповољна привредна клима како у приватном тако и у јавном сектору, тешкоће у решавању стамбеног питања и као резултат криза породице као једне од темељних друштвених институција.

Природни прираштај

² Statistički bilten grada Niša 10-12 2008. g.

	Живородјени	Умрли		Природни прираштај
		Свега	Од тога: одојчад	
1997	2.512	2.623	22	-111
1998	2.462	2.788	41	-326
1999	2.313	3.851	33	-538
2000	2.443	2.936	43	-493
2001	2.579	2.854	31	-275
2002	2.453	2.977	38	-524
2003	2.550	2.973	25	-423
2004	2.582	2.910	22	-328
2005	2.591	3.221	20	-630
2006	2.672	3.018	25	-346
2007	2.544	3.244	15	-700

На основу података које добијамо из приказане табеле очигледно је да у периоду 1997-2007.године уочавамо јасну тенденцију негативног природног прираштаја. Године 1997. он износи -111, а 2007. године је -700. На подручју града Ниша популациона политика мора ићи у правцу стимулације радњања другог и трећег детета. Локална самоуправа из свог буџета издваја новчана средства и материјално настоји да помогне паровима који су добили прво дете. Ниш је један од првих градова у Србији који је интервенисао и стимулисао парове да постану родитељи. Значајна средства Град издваја на име лечења партнера од стерилитета путем вантелесне оплодње. Ово сматрамо веома битним доприносом политици повећања природног прираштаја, које наш град, у оквиру, па чак и изнад својих могућности чини јер је реч о проблему на нивоу државе. Наиме по прорачунима и реалним предвиђањима уколико стопа остане на овом нивоу у Србији ће 2032. године бити само 6.800.000 становника. Србија се празни, јер је напуштају млади људи. Одлазак младих људи слаби радни потенцијал, а сем слабљења радног потенцијала у земљи долази до смањења броја младих људи који су способни за репродукцију. У иностранству се сваке године роди преко 5.000 беба српске националности, што би значило да у дијаспори сваке године расте и живи два пута више деце него у граду Нишу.

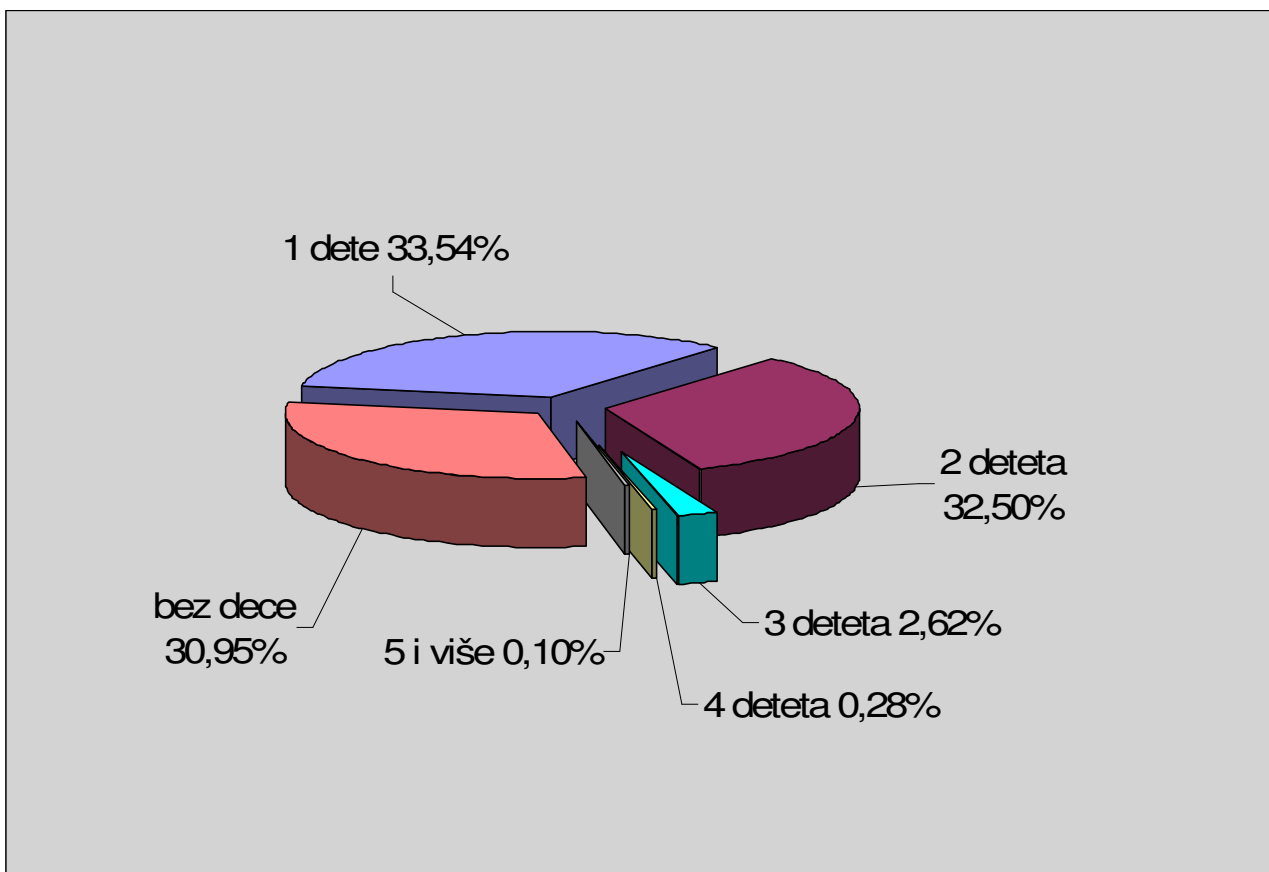
Демографске промене на нашим просторима доводе до промена и у саставу домаћинства. Године 1948. је наше домаћинство у просеку имало 4 члана, а на основу података које нам пружа последњи попис, на територији града Ниша, просечно домаћинство има свега 2,9 члана. У апсолутним бројевима то износи 85.269 домаћинстава. Од тог броја 14.643 су једночлана домаћинства која су значајно заступљена у укупном броју. Група домаћинстава са лицима старијим од 65 година је у сталном порасту.

„Стратегија опстанка домаћинства Србије“ нам пружа податак да 14 % домаћинстава има низак материјални положај, 49 % средње низак, 22 % средњи, 10 % средње висок и 5 % висок имовински статус. Слика нишког домаћинства је да 63 % од укупног броја домаћинстава, није у стању да редовно измирује своје обавезе по основу становања. Најугроженија домаћинства на нашој територији су сеоска, домаћинства из категорије социјално угрожених и рањивих друштвених група, ромска, расељена и избегла лица.

На територији града Ниша по последњем попису регистровано је 70.590 породица од којих чак 21.545 је без деце, са једним дететом је 23.862, што представља 64,49 %. Број породица са четворо деце је заступљен у укупном броју са свега 0,28 %, што нам врло прецизно документује претходно анализирану појаву изразито негативних демографских кретања у нашем граду.

Породица- структурни приказ (процентуално изражен)

У периоду 1997-2007.године број становника у граду Нишу показује уједначене вредности што прати и уједначен број склопљених бракова. За разлику

од њих број разведених бракова нам указује на раст. Број разведених бракова 1997. године 301 а 2007. године износи 447 што представља повећање скоро 50 %.

Бракови

Година	Закључени	Разведени
1997	1.351	301
1998	1.288	295
1999	1.229	225
2000	1.339	370
2001	1.258	348
2002	1.378	435
2003	1.390	284
2004	1.412	372
2005	1.408	360
2006	1.407	396
2007	1.471	447

Данас се и у високо развијеним земљама траже начини за савладавање негативних последица нарушене демографске равнотеже, а наша држава би морала значајније да интервенише материјално стимулишући парове, односно родитеље јачањем економске базе породице, реформом школства, отварањем предшколских и школских установа и повећавањем могућности за решавање стамбеног питања.

Број запослених

	Укупно	Свега	Привреда	Ванпривреда
2001	75.061	68.737	52.396	16.341
2002	71.455	64.402	48.092	16.310
2003	68.669	60.791	43.187	17.604
2004	67.102	57.871	40.152	17.718
2004 ⁽²⁾	77.047	67.816	49.377	18.438
2005	80.457	65.084	46.183	18.901
2006	78.354	62.053	43.600	18.453
2007	78.167	61.457	-	-
31.03.2008	77.286	60.470	-	-

У укупном броју, број запослених је у сталном опадању тако да 31.03.2008. године он износи 77.286. 2007. је 78.167, а 2006. године је регистровано 78.354 запослених лица. Из овога се јасно види да је број запослених у сталном опадању што додатно потврдјује већ изнешене тврдње да се Ниш као град све теже носи са транзиционим изазовима и да показује изразито негативне трендове привредног развоја.

Овакву изузетно негативну оцену привредних кретања у Нишу поткрепљујемо пре свега чињеницама да постоје бројна ограничења која отежавају развој привреде: доминантна заступљеност традиционалне индустријске производње, неразвијеност привредне инфраструктуре, неразвијеност тржишних институција, мањак инвестиција, недостатак капитала за улагање у нову опрему и технологију, отежан повратак на тржишта изгубљена дугогодишњим санкцијама, неповољна старосна структура становништва, интензиван одлазак у иностранство стручне и креативне младе снаге, незавршен процес приватизације, а са друге стране неискоришћеност потенцијала који произилазе из изузетно повољног географског положаја за развој привреде и пратећих услужних делатности терцијарног сектора, јер се налази на раскршћу путева који повезују запад Европе са југом (Коридор 10) и истоком Европе са Турском и Азијом.

Овакав негативан привредни тренд се јасно манифестује и у домену незапослености, тако да тенденција уочена у прошлогодишњем извештају о високој стопи незапослености активног дела популације, која је знатно изнад републичког просека (39,4 %) наставља се умереним растом, што нам јасно показују следеће табеле³

Незапослена лица која траже запослење

	УКУПНО	ОД ТОГА ЖЕНЕ
2004	34.516	18.940
2005	34.337	19.111
2006	37.177	20.662
2007	37.457	20.617
2007 IX	36.151	20.093
2008 IX	36.804	20.679

Подаци из табеле указују на повећан број незапослених и у укупном броју апсолутно и процентуално, али оно што додатно осветљава овај феномен је то да

³ Statistički bilten grad Niš, 10-12/2008, tabela 11

је број оних који по први пут траже посао мањи него у претходном периоду, што додатно поткрепљује нашу тврдњу да долази до економске миграције радно најпродуктивнијег дела популације. Табеле које следе додатно објашњавају уочени и у неколико наврата апострофирани феномен. Када се на пример посматра табела незапослених лица која по први пут траже запослење види се да се у посматраном периоду (2004.-2008.) не може уочити јасна тенденција ни раста ни пада, већ да је најближе релативној стагнацији, па чак и благом паду ако се узме у обзир почетни и завршни посматрани период. Ситуација са незапосленим лицима која су била у радном односу је другачија и евидентно је да је број у константном порасту, тако да се у посматраном периоду повећава за 2128. Индикативно је такође да повећање броја лица која траже запослење у великом степену корелира са бројем оних који траже запослење уопште. (у укупном скору).

Незапослена лица која први пут траже запослење

	УКУПНО	ОД ТОГА ЖЕНЕ
2004	16.807	9.699
2005	16.515	9.556
2006	17.872	10.483
2007	17.110	10.159
2007 ИХ	16.455	9.796
2008 ИХ	16.931	10.203

Незапослена лица која су била у радном односу

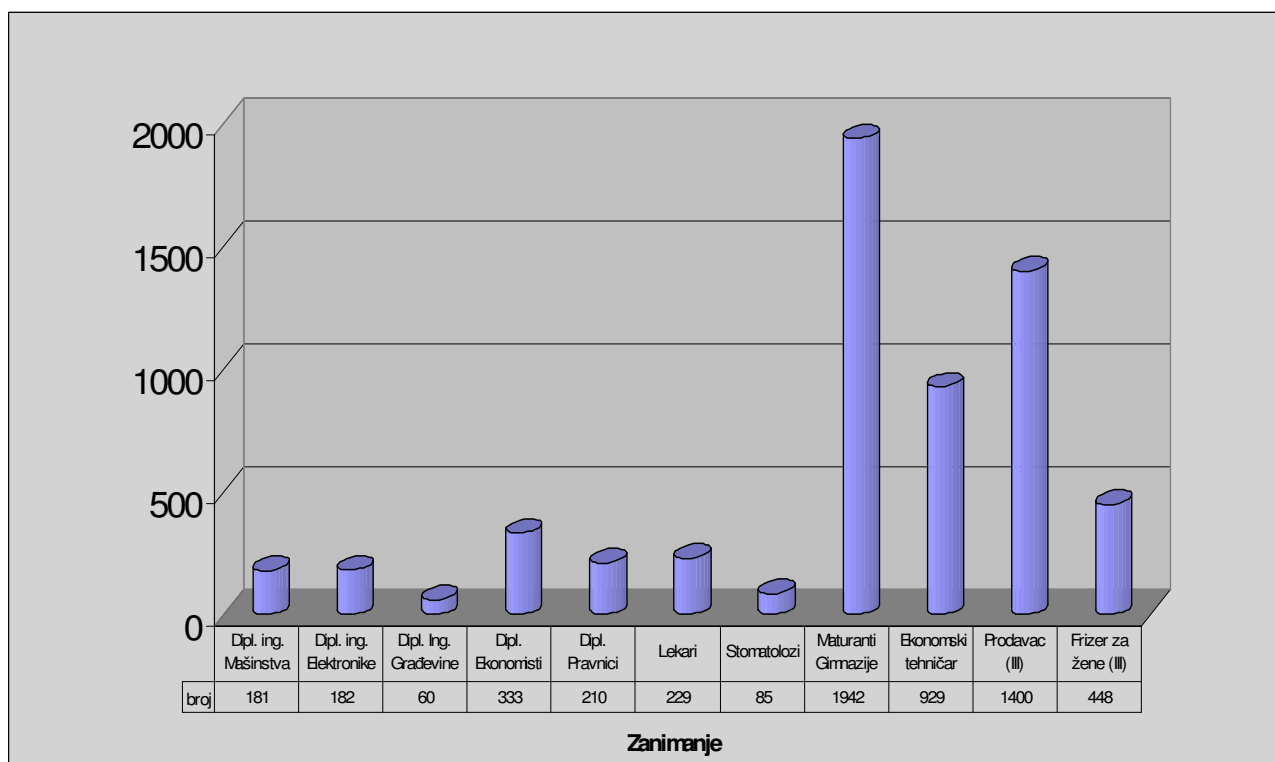
	УКУПНО	ОД ТОГА ЖЕНЕ
2004	17.709	9.241
2005	17.822	9.513
2006	19.305	10.179
2007	20.347	10.458
2007 ИХ	19.696	10.458
2008 ИХ	19.837	10.476

Незапослена лица која траже запослење према стручном образовању

	Укупно	Жене	Стручно образовање					
			НКВ	ПКВ и ниже	ВКВ и КВ	Средњ е	Више	Високо
2004	34.516	18.940	6.801	359	10.104	13.375	1.627	2.250
2005	34.337	19.111	7.265	376	10.032	12.978	1.642	2.044
2006	37.177	20.662	8.197	414	10.649	13.612	1.835	2.470
2007	37.457	20.617	8.321	408	10.823	13.485	1.914	2.506
2007 ХИИ	37.457	20.617	8.321	408	10.823	13.485	1.914	2.506
2008 ХИИ	35.979	20.149	8.091	395	10.257	12.772	1.929	2.535

Највише незапослених лица је са трећим и четвртим степеном стручне спреме. У нашој средини постоји потреба за високо стручним кадровима с тим што је присутна несразмера у понуди и тражњи одредјених профила. Дипломирани економисти, правници и доктори медицине чине највећи проценат незапослених. Са четвртим степеном стручне спреме највећи број незапослених чине матуранти гимназије и економски техничари. Најтеже са трећим степеном стручне спреме се запошљавају трговци и фризери.

Преглед незапослених лица према неком од занимања за Град Ниш - децембар 2005. године

Наш град је један од најнезапосленијих градова у Србији. Стопа незапослености је близу 40 % активног становништва. На основу овог параметра у 2008. години Ниш, односно његово радно способно становништво је било у скоро дупло тежем положају од већине других градова и општина у Србији у којима је стопа незапослености износила одприлике 14 %.

Кад говоримо о просечној заради у граду Нишу то документујемо табелом Управе за привреду и одрживи развој – Одсека за статистику града Ниша.

У укупном износу просечна зарада у граду Нишу је знатно испод републичког просека. Највећи просек зарада има Нишка бања, а најнижи Општина Пантелеј, која спада у 15 најсиромашнијих општина у Србији. Кад говоримо о просечној заради на нивоу Града у односу на делатност највећи просек је у ванпривреди и то у финансијском пословању, здравству и државној управи. Водеће терцијарне делатности имају веома низак просек зарада (трговина, туризам и саобраћај).

Просечне зараде по запосленима

	Просечна зарада		Индекси номиналних вредности		Просечна зарада без пореза и доприноса			
	ХИ 2008	И-ХИ 2008	ХИ 2008	И-ХИ 2008	ХИ 2008			И-ХИ 2008 УКУПНО
			Х 2007	И-ХИ 2007	Укупно	Привреда	Ванпривреда	
Град Ниш	40.178	38.559	99,07	11,896	28.693	23.692	37.432	27.504
ГО Медијана	41.091	39.183	99,43	11,884	29.293	23.514	37.836	27.938
ГО Палилула	29.236	26.656	96,87	12,656	21.467	18.937	32.481	19.436
ГО Пантелеј	23.550	26.723	93,63	14,952	16.843	7.702	32.270	19.017
ГО Ц Крст	50.834	50.608	99,67	11,592	35.735	35.440	36.413	35.460
ГО Н. бања	65.994	39.313	82,56	10,688	26.684	10.942	44.067	28.967

Просечне зараде по запосленом (компаративни приказ Република / Град)

	Република Србија			Град Ниш		
	Укупно	Привреда	Ванпривреда	Укупно	Привреда	Ванпривреда
2007 Х	40.082	37.284	45.504	34.386	28.452	45.350
ХИ	41.010	38.284	46.236	34.847	29.461	44.635
ХИИ	48.122	42.971	57.913	41.693	31.159	60.500
2008 Х	48.883	44.826	53.412	40.554	33.963	52.217
ХИ	46.944	44.177	51.910	40.178	33.102	52.544
ХИИ	53.876	49.191	62.232	47.338	36.809	66.149

По последњим подацима јасно се види да је просечна зарада у укупном износу знатно испод републичког просека у укупном износу. Такође је разлика израженија када се посматра зарада у привреди у последњем посматраном

периоду (ХИИ – 2008.) где републички просек износи 49.191, а у Нишу 36.809, што нам још једном осликава веома прецизно стање у нишкој привреди. Забрињавајуће је да је тренд раста у посматраном периоду знатно израженији на нивоу Републике него на нивоу града. Оно што може да изазове збуњеност је да је просечна зарада у ванпривреди на територији града већа од републичког просека што је јасан индикатор (нарочито ако се има у виду укупан износ зарада) да је број запослених у ванпривреди на територији града процентуално знатно мање заступљен од оних који су запослени у привреди.

На основу података ПИО – Ниш у периоду 2007 - 2008 на подручју града Ниша је дошло до повећања броја пензионера за око 5 %.

- Новембар 2006 - 46.415
- Новембар 2007 - 46.915
- Новембар 2008 - 48.983

Корисници пензија преко ПИО – Ниш стање новембар 2008. године

ИНВАЛИДСКЕ ПЕНЗИЈЕ	9.169
ДЕЛИМИЧНО ИНВАЛИДСКЕ ПЕНЗИЈЕ	413
СТАРОСНЕ ПЕНЗИЈЕ	29.180
ПОРОДИЧНЕ ПЕНЗИЈЕ	10.221
УКУПНО	48.983

Скоро 20% становништва града живи од пензија (за подручје града Ниша не располажемо податком о броју пензија остварених преко ПИО самосталних делатности и пољопривредника).

Образовна инфраструктура нашег града изгледа овако:

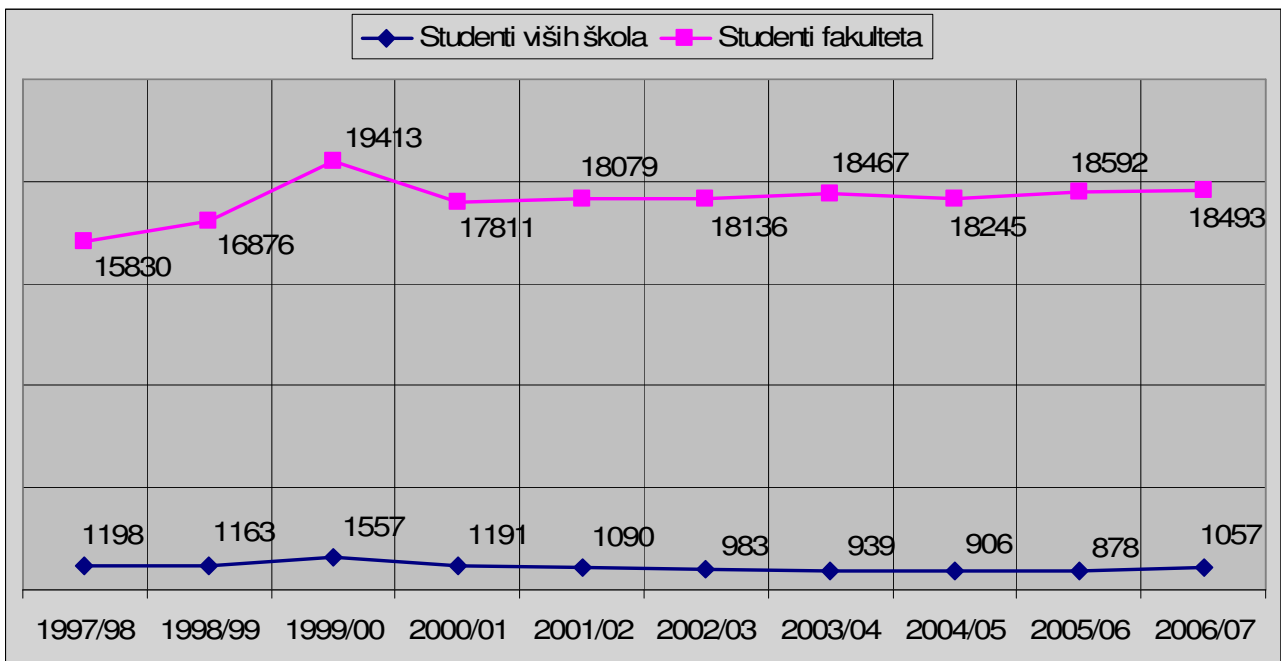
- 35 основних школа
- 19 средњих школа
- 13 факултета у јавном власништву
- 7 истурених одељења приватних факултета
- 5 специјалних школа
- 1 школа за одрасле.

У образовној структури становништва града Ниша доминира становништво са завршеном средњом школом, чак 44,9 %. Завршену основну школу има 19,1 %, а

завршен ВИ и ВИИ степен стручне спреме има 15,6 %. Мали проценат становништва са само завршеном основном школом указује на потребу за дошколовавањем, доквалификацијама, преквалификацијама. Кад говоримо о градјанима који одлучују да се образују и стекну ВИ и ВИИ степен стручне спреме неопходно би било информисати их о потребама локалне заједнице да се не настави са несразмером у понуди и тражњи одредјених профила, већ да се тежи ка постизању одредјеног баланса на тржишту рада.

Компаративни приказ броја студената виших школа и студената факултета

Градско подручје је покривено 21 основном школом, а на сеоском подручју је 14 школа. У 46 сеоских насеља раде издвојена одељења основних школа. 42 издвојена одељења има наставу за прва четири разреда, а у остала четири издвојена одељења постоји осмогодишња настава.

Средње школе су смештене у градском језгру. Њих похадја око 15.000 средњошколаца. Око 20.000 је број студената на универзитету. Број страних студената је свега 433, што представља у односу на претходне периоде изузетно мали број.

У просеку у задњих 10 година основну школу заврши сваке године око 3.000 ученика, средњу школу око 4.000, а дипломира око 1.500 студената.

Осим формалног образовања постоје разноврсне форме образовања које нуде приватне фирме (језици, компјутери), невладине организације (управљање пројектима, комуникација) и различити пројекти (пословање, управљање предузећем)...

На основу података које нам пружа Статистички годишњак града Ниша, у Нишу живи 26 етничких група. Најбројнију мањинску групу чине Роми. Стварни број припадника ромске заједнице се процењује на око 15.000 а тај број се креће и до 30.000 на основу података добијених од ромских НВО. На основу исказаних бројчаних вредности на последњем попису становништва у Нишу живи само 5.687 Рома. Много је разлога што овај број не представља ни приближно тачан податак. Многи од њих не желе да се декларишу као Роми, један део нема личне исправе, учестало мењају место боравка...

Половина ромске популација младја је од 25 година, а само 4 % становништва је старија од 60 година. Процент незапослених је 4 пута већи у односу на Србе. Око 30 % становника ромске популације прима неки од видова социјалне заштите.

У три насеља у граду живе углавном у изузетно лошим стамбеним условима. Београд Мала (МК „12. Фебруар“), Сточни трг (МК „Дјука Динић“), Црвена Звезда (МК „Црвена Звезда“) су насеља у Нишу која су настањена Ромима. Сточни трг и Црвена Звезда су углавном без водовода, канализације, неусловна и нехигијенска насеља што узрокује нарочито у летњем периоду до појаве разних заразних болести због нехигијенских услова живота. Београд Мала је смештена у самом градском језгру. Делови овог насеља су урбанизовани и уредјени, али у овом традиционалном насељу подигнутом још пре 1900. године постоје и делови који нису условни за живот. Уцерице, шупе, у двориштима животиње, недостатак водовода и канализације...

У односу на претходне периоде број Рома који се запошљава је у порасту. Неколико предузећа је почело са радом, на територији ових насеља, где је становништво ромске националности ангажовано на прикупљању секундарних сировина. У оквиру ових предузећа један број Рома је нашао стални извор

прихода. Оснивање ових предузећа представља новину у нашој локалној заједници а везује се за позитивна искуства западноевропских земаља у скупљању и рециклирању секундарних сировина што има двоструко позитиван ефекат. Са једне стране, ромско становништво се запошљава, а са друге стране добијамо еколошки ефекат тако што се смањује проценат загађења животне средине у тим насељима.

Другу мањинску етничку групу у Нишу чине Бугари. Припадници ове етничке групе су добро интегрисани у заједницу.

У Нишу се емитује радио и ТВ програм на ромском, а мањинска етничка група, Бугари, је заступљена како у електронским, тако и у штампаним медијима.

Процентуално изражен етнички састав становништва према попису из 2002. године

Срби	93,47 %	Руси	0,01 %
Роми	2,56 %	Бошњаци	0,01 %
Црногорци	0,42 %	Украјинци	
Бугари	0,39 %	Словаци	
Југословени	0,34 %	Румуни	
Македонци	0,34 %	Власи	
Хрвати	0,21 %	Чеси	
Словенци	0,05 %	Немци	
Горанци	0,04 %	Русини	
Муслимани	0,04 %	Буњевци	0,04 %
Мадјари	0,03 %	Непознато	1,18 %
Албанци	0,02 %		

III ДЕЛАТНОСТ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Далеке 1961. године на територији тадашње општине Ниш основана је установа социјалне заштите од посебног интереса, Центар за социјални рад. Основна делатност Центра за социјални рад је да својим градјанима и њиховим породицама пружа различите врсте помоћи кад се надју у стању социјалне потребе. Социјално заштитне потребе својих градјана задовољава на посредан или непосредан начин путем мултидисциплинарног рада.

Делатност Центра се остварује кроз примену Закона, подзаконских аката, реализацијом Програмских докумената којима се дефинишу функције и поверавају задаци.

У току 2008. године радници Центра за социјални рад у Нишу су обављали послове примењујући

- Закон о социјалној заштити и обезбедјивању социјалне сигурности градјана
- Породични закон
- Закон о кривично-правној заштити малолетних учиниоца кривичних дела
- Закон о прекршајима који се односи на прекршајни поступак, а везан је за малолетног починиоца
- Правилник о организацији нормативима и стандардима рада Центра за социјални рад
- Одлука о правима из области социјалне заштите на територији града Ниша и измена Одлуке о правима из области социјалне заштите на територији града Ниша

Правилником о организацији, нормативима и стандардима рада Центра за социјални рад, који је ступио на снагу јуна месеца 2008. године, уредјује се обављање делатности Центра за социјални рад у вршењу јавних овлашћења и то организација, нормативи и стандарди стручног рада, садржај и начин водјења евиденције о корисницима и документације о стручном раду.

Члан 3. овог Правилника се односи на законитост рада у Центрима за социјални рад.

- Центар доноси одлуке о остваривању права корисника и пружа услуге корисницима у складу са законом и прописима донетим на основу закона
- У вршењу јавних овлашћења, центар, као установа социјалне заштите и као орган старатељства поступа у складу са нормативима и стандардима утврђеним овим Правилником
- У вршењу других послова утврђених законом, центар поступа по стандардима и нормативима која утврђује надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Центар за социјални рад је обавезан да обезбеди јавност свог рада вршећи своју делатност, и то тако што извештава надлежни орган државне управе и надлежни орган јединице локалне самоуправе о свом раду у складу са законом и Правилником. Обавештава грађане своје општине, односно града о својим обавезама и овлашћењима и услугама, програмима које нуди путем средстава јавног информисања, јавних предавања, презентација и на друге начине.

Центар је дужан да на свој начин организује рад тако да омогући доступност услуга свим грађанима којима су оне потребне, а посебно деци старима инвалидима, припадницима мањинских група. Центар је дужан да развија превентивне програме који спречавају и сузбијају социјалне проблеме у локалној заједници (насиље у породици, преступништво младих, зависност од психоактивних супстанци) у оквиру своје делатности на основу чл. 14. Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада Центра, све информације о личним и породичним приликама корисника које запослени у Центру за социјални рад сазнају јесу поверљиве информације.

ЈАВНА ОВЛАШЋЕЊА

1. У вршењу јавних овлашћења Центар у складу са Законом одлучује о:

- остваривању права на материјално обезбедјење
- остваривању права на додатак за помоћ и негу другог лица
- остваривању права на помоћ за оспособљавање за рад
- остваривању права на смештај у установу социјалне заштите
- остваривању права на смештај одраслог лица у другу породицу
- хранитељству
- усвојењу
- старатељству
- одредјивању и промени личног имена детета

- мерама превентивног надзора над вршењем родитељског права
- мерама корективног надзора над вршењем родитељског права.

2. У вршењу јавних овлашћења Центар у складу са Законом обавља следеће послове:

- спроводи поступак посредовања – медијације у породичним односима (мирење и нагодба)
- доставља налаз и стручно мишљење на захтев суда, у парницама у којима се одлучује о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права.
- доставља на захтев суда, мишљење о сврсисходности мере од насиља у породици коју је тражио други овлашћени тужилац.
- пружа помоћ у прибављању потребних доказа суду пред којим се води поступак у спору за заштиту од насиља у породици.
- спроводи поступак процене опште подобности хранитеља, усвојитеља и старатеља
- спроводи програм припреме будућих усвојитеља, односно хранитеља
- врши попис и процену имовине лица под старатељством
- сарађује са јавним тужиоцем, односно судијом за малолетнике у избору и примени васпитних налога
- спроводи медијацију између малолетног учиниоца и жртве кривичног дела
- подноси извештај о испуњењу васпитног налога јавном тужиоцу, односно судији за малолетнике
- присуствује по одобрењу суда, радњама у припремном поступку против малолетног учиниоца кривичног дела (саслушање малолетног учиниоца кривичног дела, саслушање других лица), ставља предлоге и упућује питања лицима која се саслушавају
- доставља мишљење суду пред којим се води кривични поступак малолетника у погледу чињеница које се односе на узраст малолетника, чињеница потребних за оцену његове зрелости, испитује средину у којој живи и прилике под којима малолетник живи и друге околности које се тичу његове личности и понашања
- присуствује седници Већа за малолетнике и главном претресу у кривичном поступку против малолетног учиниоца кривичног дела
- обавештава суд надлежан за извршење заводске васпитне мере и орган унутрашњих послова када извршење мере не може да започне или да се настави због одбијања или бегства малолетника
- стара се о извршењу васпитних мера
- проверава извршење васпитне мере појачаног надзора од стране родитеља, усвојитеља или старатеља и указује им помоћ у извршењу мере

- проверава извршење васпитне мере појачаног надзора у другој породици и указује помоћ другој породици у коју је малолетник смештен
- спроводи васпитну меру појачаног надзора од стране органа старатељства тако што се брине о школовању малолетника, његовом запослењу, одвајању из средине која на њега штетно утиче, и средјивању прилика у којима живи
- стара се о извршењу васпитне мере појачаног надзора уз обавезу дневног боравка у Установи за васпитање и образовање малолетника
- доставља суду и јавном тужиоцу за малолетнике извештај о току извршења васпитних мера о чијем се извршењу стара
- предлаже суду доношење одлуке о трошковима извршења васпитних мера
- обавља друге послове утврдјене Законом.

3. Центар у вршењу јавних овлашћења пружа услуге социјалног рада и покреће судске поступке када је законом на то овлашћен.

4. У складу са Одлуком на територији града Ниша

о правима из области социјалне заштите на територији града Ниша утврдјују се права и посебни облици социјалне заштите градјана и породица, услови и начин остваривања права и посебних облика социјалне заштите. Права на основу Одлуке остварују градјани којима је овде пребивалиште, осим социјалног становања у заштићеним условима које се односи и на избеглице и интерно расељена лица са територије Косова, који имају боравиште на територији града Ниша. Привремено становање могу остварити деца и омладина која имају пребивалиште и у општинама Нишавског округа.

Права утврдјена овом Одлуком су:

- Помоћ у кући
- Дневни боравак
- Опрема корисника за смештај у установу социјалне заштите или у другу породицу
- Једнократне помоћи
- Смештај у прихватилишта или прихватну станицу
- Бесплатан оброк и ужина за децу

- Ослобађање од пружања комуналних услуга
- Трошкови сахране

Као посебни облици социјалне заштите појављују се:

- Социјално становање у заштићеним условима, (право на социјално становање имају социјално угрожене породице и појединци који су корисници права на материјално обезбедјење породице по основу неспособности за привредјивање)
- Привремено становање (деца и омладина без родитељског старања којима је престао смештај у установи социјалне заштите или у хранитељској породици)

ИИИ РЕАЛИЗАЦИЈА СОЦИЈАЛНЕ И ПОРОДИЧНО-ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ КОРИСНИКА

БРОЈ КОРИСНИКА И ЊИХОВА СТРУКТУРА

1. Кретање укупног броја корисника по старосним групама

<i>Старосна група</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>
Деца и омладина	4930	6223
Одрасла лица	6484	6587
Остарела лица	2620	2780
УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА	14034	15590

Укупан број корисника – сва лица која су у току календарске године била на активној евиденцији центра због коришћења једне или више услуга социјалне и породично-правне заштите.

Старосној групи „деце и омладине“ припадају и млади до 26 година живота уколико се налазе на редовном школовању или су у процесу професионалног оспособљавања.

Код укупног броја корисника који су били на евиденцији Центра за социјални рад у 2008. години је исказано повећање од 11% у односу на претходну годину. Код старосне групе „деца и омладина“ исказан је највећи проценат повећања 26%, и то посебно у делу социо-материјално угрожене деце и код „остале“ деце (РДМ обрасци и издавање различитих врста уверења).

2. Кретање укупног броја деце и омладине по основним категоријама

<i>Деца и омладина</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>
Без родитељског старања	188	224
Социо-материјално угрожена	1672	2205
Из породица са порем.пород.односима	224	254
Ометена у развоју (затворена заштита)	27	30
(отворена заштита) ДНП		121
Са поремећајем у понашању	431	418
Остала деца и омладина (РДМ и уверења)	2388	2971
УКУПАН БРОЈ	4930	6223

Без родитељског старања – овој категорији припадају деца и омладина која се евидентирају у поткатегије које су означене шифрама (1), (2), (3),(4) и (6)

Социо-материјално угрожена – овој категорији припадају деца и омладина која се због проблема материјалне угрожености евидентирају у поткатегији под шифром (5). Поред деце из породица које остварују право на материјално обезбеђење, овој категорији припадају и деца из породица којима је због материјалне угрожености пружана нека друга врста материјалне помоћи (нпр. једнократна помоћ)

Из породица са поремећеним породичним односима- овој категорији припадају деца и омладина која се евидентирају у поткатегије које су означене шифрама (7), (8) и (9). Под шифром (7) се евидентирају брачна и

ванбрачна деца чији родитељи нису покренули поступак развода брака/прекида ванбрачне заједнице; под шифром (8) се евидентирају брачна и ванбрачна деца чији су родитељи покренули поступак развода брака/прекида ванбрачне заједнице; под шифром (9) се евидентирају брачна и ванбрачна деца чији су родитељи у спору око вршења родитељског права након развода брака/прекида ванбрачне заједнице (измена судске одлуке о поверавању, регулисање одржавања личних односа са дететом)

Ометена у психо-физичком развоју – овој категорији припадају деца и омладина која се евидентирају у поткатегијама које су означене шифрама од (12) до (23)

Са поремећајем у понашању - овој категорији припадају деца и омладина која се због асоцијалног понашања или кривичног дела/прекршаја евидентирају у поткатегије које су означене шифрама (10) и (11)

Остала – обухватају децу и омладину која се евидентирају у поткатегијама које су означене шифрама (26) и (27)

Укупан број деце и омладине мора бити исти као у табели број 1.

Код деце ометене у развоју одвојили смо децу која су институционално збринута, њих 30, од деце која су ометена у развоју, а живе у биолошкој породици њих 121. У 2007. години смо код деце ометене у развоју приказали само децу која су институционално збринута, њих 27.

3. Однос између старих („пренетих“) и нових корисника у групацији деце и омладине

<i>Деца и омладина</i>	<i>Пренети из 2007.г.</i>	<i>Реактивирани и новоевидентирани у 2008.г.</i>	<i>Укупан број у 2008. години</i>	<i>Стављени у пасиву (у току 2008.г.)</i>
Без родитељског старања	188	36	224	20
Социо-материјално угрожена	1625	580	2205	261
Из породица са пор. пород.односима	54	200	254	167
Ометена у развоју	27	124	151	19
30 затворена +121 отворена заштита	27	3+121	151	19
Са поремећајем у понашању	123	295	418	268
Остала (РДМ, екскурзије,превоз)	174	2797	2971	2848
УКУПАН БРОЈ	2191	4032	6223	3583

Број „пренетих“ (из 2007.г.) и број „реактивираних или новоевидентираних“ у 2008. години дају укупан број деце и омладине који мора бити идентичан са укупним бројем деце и омладине у табелама број 1 и 2.

Код деце ометене у развоју смо приказали 27-оро деце пренете из 2007. године, троје деце смо институционално збринули током 2008. године, а 121 дете је у отвореној заштити, односно биолошкој породици.

4. Кретање укупног броја одраслих лица по основним категоријама

<i>Одрасла лица</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>
Са поремећајем у понашању	30	41
Матер. необезбеђена и незбринута	4337	4445
Са поремећеним породичним односима	0	24
Психофизички ометена	1461	1100
Остала	656	1001
УКУПАН БРОЈ	6484	6587

Са поремећајем у понашању – овој категорији припадају одрасла лица која се евидентирају у поткатегијама које су означене шифрама (28), (29) и (30)

Материјално необезбеђена и незбринута лица – овој категорији припадају одрасла лица која се евидентирају у поткатегије које су означене шифрама (36) и (37). Поред одраслих чланова из породица које остварују право на материјално обезбеђење, овој категорији припадају и одрасла лица из породица којима је због материјалне угрожености пружана нека друга врста материјалне помоћи (нпр. једнократна помоћ).

Са поремећеним породичним односима - овој категорији припадају одрасла лица која се евидентирају у поткатегијама које су означене шифрама (40) и (42). Под шифром (40) се евидентирају брачни или ванбрачни партнери који нису покренули поступак развода брака/прекида ванбрачне заједнице, а под шифром (42) се евидентирају брачни или ванбрачни партнери који су покренули поступак развода брака/прекида ванбрачне заједнице.

Психо-физички ометена лица - овој категорији припадају одрасла лица која се евидентирају у поткатегоријама које се означавају шифрама од (31) до (35)

Остала лица – овој категорији припадају одрасла лица која се евидентирају под шифром (43)

Укупан број одраслих лица у овој табели мора бити исти као у табели број 1.

5. Однос између старих („пренетих“) и нових корисника у групацији одраслих лица

<i>Одрасла лица</i>	<i>Пренети из 2007.г.</i>	<i>Реактивирани и новоевидентирани у 2008.г.</i>	<i>Укупан број у 2008. години</i>	<i>Стављени у пасиву (у току 2008.г.)</i>
Са поремећајем у понашању	12	29	41	36
Матер. необезбедјена и незбринута	560	3885	4445	3012
Са порем. породич. односима	0	0	0	0
Психо-физички ометена	620	480	1100	473
Остала	264	737	1001	662
УКУПАН БРОЈ	1456	5131	6587	4183

Број „пренетих“ (из 2007.г.) и број „реактивираних или новоевидентираних“ у 2008. години дају укупан број одраслих лица који мора бити идентичан са укупним бројем одраслих лица у табелама 1 и 4.

6. Кретање укупног броја остарелих лица по основним категоријама

<i>Остарела лица</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>
Без породичног старања	39	46
Без средстава за живот	210	157
Теже хронично оболела и инвалидна	2081	2240
Остала	290	337
УКУПАН БРОЈ	2620	2780

Без породичног старања – овој категорији припадају остарела лица која се евидентирају под шифром (44)

Без средстава за живот - овој категорији припадају остарела лица која се евидентирају под шифром (45). То могу бити остарела лица из породица које остварују право на материјално обезбеђење или из породица којима је због материјалне угрожености пружана нека друга врста помоћи (нпр. једнократна помоћ)

Теже хронично оболела и инвалидна - овој категорији припадају остарела лица која се евидентирају под шифром (46)

Остала лица – овој категорији припадају остарела лица која се евидентирају по шифрама (49) и (51)

Укупан број остарелих лица у овој табели мора бити исти као у табели број 1.

7. Однос између старих („пренетих“) и нових корисника у групацији остарелих лица

<i>Остарела лица</i>	<i>Пренети из 2007.г.</i>	<i>Реактивирани и новоевидентиран и у 2008.г.</i>	<i>Укупан број у 2008. години</i>	<i>Стављени у пасиву (у току 2008.г.)</i>
Без породичног старања	38	8	46	44
Без средстава за живот	145	12	157	138
Теже хронично оболела и инвалидна	1776	464	2240	1390
Остала	285	52	337	205
УКУПАН БРОЈ	2244	536	2780	1777

Број „пренетих“ (из 2007.г.) и број „реактивираних или новоевидентираних“ у 2008. години дају укупан број остарелих лица који мора бити идентичан са укупним бројем остарелих лица у табелама број 1 и 6.

БРОЈ КОРИСНИКА ПРАВА КОЈА СЕ ФИНАНСИРАЈУ ИЗ РЕПУБЛИЧКОГ БУЖДЕТА

Из републичког буџета се финансирају следећа права која су регулисана Законом о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана: смештај у установу социјалне заштите или у другу породицу, додатак за помоћ и негу, увећани додатак за помоћ и негу, материјално обезбеђење, оспособљавање за рад (рехабилитација) и услуге социјалног рада.

8. Број корисника смештаја у установи социјалне заштите

<i>Старосна група</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>
Деца и омладина	38	50
Ометена у пси-физ.разв +без.пор.старања	27+11	30+10+10
Одрасла лица	87	57
Остарела лица	407	275
УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА	532	382

Корисник овог права је свако лице које је у току календарске године било на смештају у установи социјалне заштите без обзира на дужину боравка (тј. да ли је у току године из неког разлога престао смештај).

Укључују се корисници смештаја у било ком типу установе **изузев прихватиштва, прихватних станица, васпитних установа, васпитно-поправног дома и малолетничког затвора.**

Број деце која се налазе на смештају, односно корисника смештаја у 2008. години је укупно 50. Од тога је тирдесеторо деце ометене у развоју и институционално је збринута, десеторо деце је у ВП-дому, деветоро је у дому „Душко Радовић“ и једно дете је у Заводу за васпитање у Књажевцу. Тако да 30+10+10 означава децу ометену у психофизичком развоју и децу без породичног старања.

9. Број корисника смештаја у другој породици

<i>Старосна група</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>
Одрасла лица	0	0
Остарела лица	1	1
УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА	1	1

Корисник овог права је свако лице које је у току календарске године било на смештају у другој породици без обзира на дужину боравка (тј. да ли је у току године из неког разлога смештај престао).

10. Укупан број деце и омладине на смештају у хранитељској породици (без обзира на категорију)

број деце у 2007. _____ 130 _____

број деце у 2008. _____ 141 _____

11. Број корисника додатка за помоћ и негу

<i>Старосна група</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>
Деца и омладина	223	156
Одрасла лица	253	377
Остарела лица	647	653
УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА	1123	1186

Укључује се свако лице које је у току календарске године остваривало право на додатак за помоћ и негу – без обзира на дужину коришћења.

12. Број корисника увећаног додатка за помоћ и негу

<i>Старосна група</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>
Деца и омладина	21	19
Одрасла лица	170	115
Остарела лица	192	140
УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА	383	274

Укључује се свако лице које је у току календарске године остваривало право на увећани додатак за помоћ и негу – без обзира на дужину коришћења.

13. Број лица која чекају налаз надлежне инвалидске комисије

<i>Дужина чекања</i>	<i>Број лица</i>
До 3 месеца	97
3 - 6 месеци	19
6 - 9 месеци	0
Преко 9 месеци	0
УКУПНО	116

Стање на дан 31. децембар 2008.године.

Налаз комисије у поступку признавања права на додатак за помоћ и негу и на увећани додатак.

Податак се односи на лица из све три старосне групе(збирни податак)

14. Број породица са оствареним правом на материјално обезбеђење

<i>Број породица</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>
Јануар	1327	1400
Фебруар	1328	1399
Март	1328	1438
Април	1290	1479
Мај	1407	1526
Јуни	1397	1503
Јули	1370	1452
Август	1370	1401
Септембар	1273	1386
Октобар	1273	1442
Новембар	1352	1389
Децембар	1408	1434

Уписује се податак о стању на крају сваког месеца.

15. Број корисника права на помоћ за оспособљавање (рехабилитацију)

<i>Старосна група</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>
Деца и омладина	6	4
Одрасла лица	0	0
УКУПНО	6	4

Ова врста помоћи се састоји у: плаћању превоза и плаћању превоза и смештаја.

Двоје слабовиде деце и двоје глуве и наглуве деце су смештена у интернату, а школују се у специјалној школи „14 Октобар“.

БРОЈ КОРИСНИКА ПРАВА КОЈА СЕ ФИНАНСИРАЈУ ИЗ БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ (ОПШТИНЕ И ГРАДА)

У Закону о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана предвиђено је да се из буџета локалне заједнице финансирају следећа права: помоћ у кући, дневни боравак, привремени смештај у прихватилиште или прихватну станицу, једнократна помоћ у новцу или у натури, опрема корисника за смештај у установу социјалне заштите или у другу породицу.

У Извештају треба дати одговор на питање: **Да ли се из буџета општине/града издвајају средства за финансирање помоћи у кући и да ли је помоћ у кући организована тако да је доступна свим потенцијалним корисницима без обзира на место њиховог становања?**

- (а) помоћ у кући није организована (општина/град не издваја средства)
- (б) покрива мањи део територије
- (ц) покрива већи део територије
- (д) покрива целу територију\

16. Број корисника помоћи у кући

<i>Старосна група</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>
Деца и омладина	0	0
Одрасла лица	9	0
Остарела лица	12	12
УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА	21	12

Из буџета града Ниша се издвајају средства за финансирање помоћи у кући. Током прошле године ово право су остваривали одрасли и остарели грађани, односно углавном стара, инвалидна и хронично оболела лица која живе сама у домаћинству или са другим лицем неспособним за пружање помоћи. Ова врста помоћи обухвата помоћ у обезбеђивању исхране, одржавању личне хигијене, одевних предмета и постелине, помоћ при кретању, загревању стана и пружању других услуга које се односе на одржавање стана. У току месеца највише 60 сати износи временски пружање помоћи у кући.

У Извештају треба дати одговор и на питање: **Да ли се из буџета општине/града издвајају средства за финансирање дневног боравка?**

- (а) деца и омладина   **да**   **не**
 (б) одрасла лица   **да**   **не**
 (ц) остарела лица   **да**   **не**

17. Број дневних боравака за одрасла и остарела лица _____ 0

Назив дневног боравка и врста корисника	Укупан капацитет	Број корисника у 2008. години		
		Од 18-64 година	Више од 65 година	Укупно
1				
2				
3				
4				
УКУПАН БРОЈ				

У току 2007. године у оквиру Геронтолошког центра је активно радио клуб за старе. У оквиру клуба су чланови задовољавали потребе за дружењем, културно-забавне, рекреативне и друге потребе. У општини Пантелеј је функционисао клуб пензионера као пројекат, па смо из тих разлога приказали 260 корисника ових клубова.

У оквиру Геронтолошког центра Ниш планира се у 2009. години отварање Дневног боравка за дементне особе из средстава НИП-а и уз подршку града.

18. Број дневних боравак за децу и омладину _____ 2

Назив дневног боравка и врста корисника (са аутизмом, ометена у менталном развоју, друга врста хендикеп, са поремећајима у понашању)	Укупан капацитет	број корисника у 2008.		
		Од 0-18	Преко 18	Укупно
1. Завод за васпитање		2		2
2. Мара	90	26	34	60
3				
4				
УКУПАН БРОЈ		28	34	62

У дневном боравку „Мара“ крајем децембра 2008. године евидентирано је 89 корисника. У просеку дневно у установи борави од 45 до 55 корисника. Град Ниш из буџета финансира укупне трошкове деце смештене у овој установи. Овај дневни боравак је намењен деци са различитим физичким и психичким сметњама

тако да у просеку дневно изостане од 20 до 30 корисника. Град финансира све трошкове везане за дневни боравак, финансира и трошкове превоза за ову децу.

19. Ако на територији општине/града постоји организован дневни боравак у НВО сектору навести следеће податке:

- број дневних боравака(за сваку врсту корисника) _____
- капацитет (навести капацитет за сваку врстукорисника)_____
- број корисника дневног боравака у 2008. години (према свакој врсти корисника)_____

У Извештају треба дати одговор на следеће питање:

Да ли на подручју општине постоји прихватилиште (прихватна станица) за привремени смештај угрожених лица?

	прихватилиште	прихватна станица
за угрожену децу и омладину	<u>да</u> не	<u>да</u> не
за угрожена одрасла и стара лица	<u>да</u> не	<u>да</u> не

У Нишу функционише од 2005.године Прихватилиште за жене и децу жртве насиља. Град из својих средстава финансира трошкове прихватилишта за 7 жена и деце на месечном нивоу. У 2008. години је било смештено 60 жена и деце у Прихватилиште.

Прихватна станица Завода за васпитање омладине је збринула 56 малолетника током године, а у Прихватној станици Дома је смештено 42 детета.

20. Број лица која су у току 2008. године била на привременом смештају у прихватилишту или прихватној станици

Старосна група	Број лица (2008. г.)
Деца и омладина	42 + 56
Одрасла лица	0
Остарела лица	24
УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА	122

Уписују се подаци о броју корисника привременог смештаја у овом типу установа без обзира на њихову локацију (територија ваше општине или територија неке друге општине/града).

Укључује се свако лице без обзира на дужину „привременог смештаја“ и да ли је у даљем процесу заштите збринуто у некој другој установи социјалне заштите или другој породици.

21. Број породица којима је у току 2008. године – једном или више пута – преко центра додељена једнократна новчана помоћ

Статус породице	Број породица (2008.)
Породица је корисник материјалног обезбеђења	446

Породица није корисник материјалној обезбеђења	1815
УКУПАН БРОЈ ПОРОДИЦА	2261

Напомене: корисник једнократне новчане помоћи је свака породица којој је **барем једном** у току 2008 године додељена ова врста помоћи.

Преко центра – подразумева се да су из буџета локалне заједнице центру **пребачена средства** за реализацију овог вида помоћи угроженим породицама.

22. Број породица којима је општина у току 2008. године – једном или више пута –

једнократну новчану помоћ директно доделила

<i>Статус породице</i>	<i>Број породица (2008.)</i>
Породица је корисник материјалног обезбеђења	66
Породица није корисник материјалној обезбеђења	334
УКУПАН БРОЈ ПОРОДИЦА	404

Укратко навести намену директних једнократних новчаних интервенција општине.

Поједине општине у граду, својим грађанима који живе на њиховој територији, из свог буџета издвајају сретства на име једнократних новчаних помоћи. Центру за социјални рад пошаљу списак тих грађана са одобреном сумом, тако да та сретства која су из општине пребачена на рачун Центра грађани само подижу на нашој благајни.

23. Број породица којима је у току 2008. године – једном или више пута – додељена

једнократна помоћ у природи

<i>Статус породице</i>	<i>Број породица (2008.)</i>
Породица је корисник материјалног обезбеђења	0
Породица није корисник материјалној обезбеђења	0
УКУПАН БРОЈ ПОРОДИЦА	0

Напомена: податак се односи на све породице којима је помоћ у природи додељена посредовањем или интервенцијом центра.

Навести податке о томе које су институције/организације обезбедиле помоћ и у чему се она састојала.

24. Број корисника права на опрему за смештај у установу социјалне заштите или у

другу породицу

<i>Старосна група</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>
Деца и омладина	21	11
Одрасла и стара лица	2	15
УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА	23	26

БРОЈ КОРИСНИКА ПРОШИРЕНИХ ВИДОВА ЗАШТИТЕ КОЈИ СУ У ТОКУ 2008. ГОДИНЕ ФИНАНСИРАНИ ИЗ БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Општине и градови се веома разликују у погледу реализације „проширених“ видова заштите што је резултат не само различитих материјалних могућности већ и разлика у разумевању потреба за унапређивањем система социјалне заштите на локалном нивоу.

Напомена: навести информацију ако у општини/граду није организована народна кухиња. Уписати и податак да ли се народна кухиња финансира из општинског/градског буџета или из донација неке институције или организације.

На територији града Ниша већ дуги низ година је организована Народна кухиња, чији су корисници најугроженији градјани Ниша, и финансира се искључиво из буџета града. Градјани који нису у могућности да самостално задовоље своје основне животне потребе и они који имају приходе до износа минималног нивоа социјалне сигурности користе ово право. Право на топли оброк остварује се за период од 6 месеци након чега је корисник дужан да обнови документацију.

Центар за социјални рад је у оквиру редовних активности Службе за планирање и развој спровео испитивање међу корисницима Народне кухиње. Испитивањем је обухваћено 1.915 корисника Народне кухиње. Циљ нашег истраживања је био добијање повратне информације о квалитету obroка и могућности да оброк буде дељен у облику пакета суве хране. Резултати, у најкраћем показују да су корисници у знатном проценту задовољни квалитетом obroка (61 %), али и да би се (и то у знатно високом проценту 89 %) радије одлучили за пакет суве хране и то по могућству на месечном нивоу. О оправданости и целисходности Народне кухиње говори нам податак да, на хипотетички постављено питање о томе како би се сналазили да нису корисници овог права, велика већина (61%) одговара да нема другу алтернативу. На основу изнетих показатеља закључујемо да је овакав вид заштите становништва и даље неопходан на нашој територији, јер већини он представља олакшано егзистенцијално решење.

28. Број породица које су у току 2008. године остваривале попуст за плаћање комуналних трошкова

<i>Статус породице</i>	<i>Број (2008.)</i>
Корисник материјалног обезбеђења	163
Хранитељска породица	0
Остале породице	1266
УКУПАН БРОЈ ПОРОДИЦА	1429

Навести информацију ако општина/град не обезбеђује ову врсту помоћи угроженим породицама

29. Ако је у Вашем центру организовано пружање услуга „СОС телефоном“ потребно је да наведете податке о:

- садржају услуге
- којим категоријама грађана је намењена
- финансијерима
- броју евидентираних корисника ове услуге у 2008. години

30. Остали видови „проширене“ заштите који су у току 2008. године финансирани

из буџета локалне заједнице (општине или града)

Треба навести конкретне информације о садржају пружене заштите, за које друштвене групе или категорије је реализована и о броју корисника .

Модел добровољног радног ангажовања је вид проширене заштите који се на територији града Ниша примењује од 17.04.2007. године и у највећој мери представља успешан покушај да се радно становништво, које је социјално угрожено, укључи у процес рада, да му се да шанса да у њему активно учествује. Тиме се постиже једна нова димензија која примаоца помоћи доводи у ситуацију активног учесника тако да су ефекти веома значајни пре свега са аспекта самог појединца, Центра за социјални рад и локалне самоуправе.

На иницијативу Центра за социјални рад Ниш и у сарадњи са Управом за примарну дечију, социјалну и здравствену заштиту почиње се са применом модела добровољног радног ангажовања која представља специфичан вид проширене заштите и једино се примењује у Нишу. Основна идеја је да се појединци радно способни радно ангажују, да за то буду плаћени и да локална самоуправа – град Ниш има повратни финансијски ефекат јер ће градјани који су ангажовани кроз овај вид заштите свој допринос остварити кроз активности у разним јавним градским институцијама. Да би се пројекат добровољног радног ангажовања остварио било је неопходно стварање и прилагодјавање позитивних законских прописа и он се одвијао у неколико етапа. Свака од њих је сврсисходна и нужна са аспекта постизања адекватног и компетентног регулативног миљеа који ће целокупан процес учинити легитимним. Реч је о следећим етапама:

- мишљење Министарства рада, запошљавања и социјалне политике да је ово право у духу реформи социјалне заштите
- мишљење Министарства финансија да је добровољно радно ангажовање врста социјалне помоћи те да не подлеже додатном опорезивању
- мишљење Инспекције рада да је осигурање за случај повреде које се евентуално могу догодити у току обављања радних активности интегрални део основног осигурања која радно ангажована лица имају као незапослени градјани
- усвајање измене Одлуке о проширеним правима на територији града Ниша од стране скупштине града (03.03.2007.) где се право на добровољно радно ангажовање и корпорира у проширене облике у корпусу осталих права.

Механизам спроводјења поступка је знатно упрошћен и изгледа овако:

- корисник права доставља документацију прописану одлуком о проширеним правима на територији града Ниша

- стручни тим процењује оправданост захтева и након писмене сагласности корисника да жели да се ангажује решењем признаје право кориснику на одредјени број сати ангажовања.
- Центар за социјални рад доставља решења Управи за дечију примарну и социјалну здравствену заштиту, која има склопљене уговоре са буџетским – јавним предузећима и установама и водећи рачуна квалификационој структури корисника распоредјује их на конкретно радно место
- Након обављеног рада крајњи корисник услуга добровољног радног ангажовања доставе извештај Центру за социјални рад који на основу њега ради исплатно решење по паритету: један сат радног ангажовања – 100 динара у нето износу

Пре него доведемо коначне резултате о броју ангажованих и укупно исплаћеном износу за период 2008. године напомињемо јединственост овог вида проширене заштите за територију Републике Србије, његов значај за превазилажење дела економских проблема најугроженије популације. Наиме, Ниш који се среће са великим изазовима нагомиланих у привреди који се манифестују повећаном пауперизацијом становништва покушава да изнадје нове и што ефикасније облике и видове социјалне заштите најугроженијег дела становништва.

У периоду од почетка спроводјења добровољног радног ангажовања ангажовано је укупно 3.381 особа. Укупан износ исплаћених новчаних средстава у овом периоду је 32.691.356,00 динара. Највећи број радно ангажованих је између сто и двеста сати. Просечна исплаћена сума по радном ангажовању износи 9.669,13 динара што само показује ефикасност овог модела, када имамо у виду да је просечна исплаћена сума на име једнократне новчане помоћи 2.560,00 динара онда постаје јасно да је корисник у знатно повољнијем положају, што је и преваходни циљ уводјења овог новог вида заштите становништва од стране локалне самоуправе.

Социјално становање у заштићеним условима је отворен вид облика социјалне заштите који се организује на подручју Града Ниша у објектима предвиђеним посебним актом. Центар за социјални рад управља објектима социјалног становања. Одлуком о правима из области социјалне заштите на територији Града Ниша је регулисано плаћање мазута на годишњем нивоу.

Следећи садржаји Извештаја се односе на приказ рада центра у домену реализације неколико важних института породично-правне заштите.

СТАРАТЕЉСТВО

Породични закон разликује: старатељство и привремено старатељство. Привремено старатељство подразумева доношење решења о постављању привременог старатеља одраслом и остарелом лицу које, по правилу, није лишено пословне способности, као и малолетном лицу у ситуацијама које су предвиђене у члану 132. Породичног закона.

31. Број лица под старатељством

<i>Старосна група</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>
Деца и омладина	134	160
Одрасла лица	125	146
Остарела лица	104	97
УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА	363	403

Податак се односи на сва лица која су у току календарске године била под старатељством – без обзира на дужину трајања.

32. Број лица под привременим старатељством

<i>Старосна група</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>
Деца и омладина	13	40
Одрасла лица	193	217
Остарела лица	79	85
УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА	285	342

Податак се односи на сва лица која су у току календарске године била под привременим старатељством без обзира на дужину.

Ако је лице било под привременим старатељством па је у даљем процесу заштите стављено под старатељство треба га третирати као корисника и једног и другог института старатељске заштите.

НАДЗОР НАД ВРШЕЊЕМ РОДИТЕЉСКОГ ПРАВА

Пошто се заштитом права детета баве сви стручни тимови у наредне табеле треба унети обједињене податке (односно збирне податке на нивоу центра).

33. Реализација превентивног надзора (у 2008. години)

<i>Врста мере</i>	<i>Број мера</i>	<i>Број деце</i>
Одређивање личног имена детета	7	7
Промена личног имена детета	0	0
Располагање имовином детета	24	24
УКУПНО	31	31

У првој колони се уписује број мера према броју донетих решења (мера не постоји ако решење није донето!)

У другој колони се уписује број деце чији се интереси штите изреченом мером превентивног надзора.

Упозорење: број деце не може бити мањи од броја изречених мера – може бити идентичан или већи!

Код одређивања личног имена појављује се изузетно мали број деце којима није у законском року одређено име, јер постоји законски рок за остваривање права на родитељски додатак. Не ретко се партнери, или већ родитељи који очекују дете и пре његовог рођења информишу која је документација потребна ради остваривања права на родитељски додатак.

34. Реализација корективног надзора (у 2008. години)

<i>Врста мере</i>	<i>Број мера</i>	<i>Број деце</i>
Упозорење родитељима на недостатке у под. и васп. деце	11	11
Упућивање родитеља на саветовање	7	7
Полагање рачуна о управљању имовином детета	3	3
УКУПНО	21	21

У првој колони се уписује број мера **према броју донетих решења**(мера не постоји ако решење није донето)

У другој колони се уписује број деце чији се интереси штите изреченом мером корективног надзора.

Упозорење: број деце не може бити мањи од броја изречених мера – може бити идентичан или већи!

ЛИШЕЊЕ РОДИТЕЉСКОГ ПРАВА

35. Број поступака за потпуно или делимично лишење родитељског права које је покренуо центар као орган старатељства

<i>ОС покренуо поступак за:</i>	<i>Поступак покренут пре 2007.г.</i>	<i>Поступак покренут у току 2007.г.</i>	<i>Поступак покренут у току 2008.г.</i>
делимично лишење	0	0	0
потпуно лишење	4	6	10
УКУПНО	4	6	10

Податак се односи на све поступке које је орган старатељства покренуо без обзира да ли су окончани или не.

36. Број окончаних судских поступака за делимично или потпуно лишење родитељског права чији је покретач орган старатељства према исходу поступка

<i>Исход окончаног поступка</i>	<i>Поступак покренут пре 2007.г.</i>	<i>Поступак покренут у току 2007.г.</i>	<i>Поступак покренут у току 2008.г.</i>
Родитељ/љи делимично лишени	0	0	0
Родитељ/љи потпуно лишени	4	4	8
Родитељ/љи нису лишени	0	2	2
Поступак обустављен	0	0	0
УКУПНО	4	6	10

Окончан судски поступак – значи да је донета правоснажна судска одлука.

37. Број налаза и мишљења које је центар доставио суду поводом спровођења поступка за делимично или потпуно лишење родитељског права чији је покретач неко други (јавни тужилац, родитељ, старатељ....)

<i>Поступак за:</i>	<i>Поступак покренут у току 2007.године</i>	<i>Поступак покренут у току 2008. године</i>
Делимично лишење	-	0
Потпуно лишење	-	10
УКУПНО	-	10

Број налаза и мишљења се одређује према броју поступака (судских захтева), а не према броју деце која су поступком обухваћена.

38. Број окончаних судских поступака за делимично или потпуно лишење родитељског права чији је покретач неко други према исходу поступка

<i>Исход окончаног поступка</i>	<i>Поступак покренут пре 2007.г.</i>	<i>Поступак покренут у току 2007.г.</i>	<i>Поступак покренут у току 2008.г.</i>
Родитељ/љи делимично лишени	-	-	-
Родитељ/љи потпуно лишени	-	-	-

Окончан судски поступак – значи да је донета правоснажна судска пресуда.

ОГРАНИЧЕЊЕ ПРАВА ДЕТЕТА НА ЗАЈЕДНИЧКИ ЖИВОТ СА РОДИТЕЉИМА

39. Број деце којој је на основу привременог закључка органа старатељства обезбеђен ургентан смештај

<i>Место ургентног смештаја</i>	<i>У току 2007.г.</i>	<i>У току 2008.г.</i>
Прихватилиште/прих. станица	5	19
Установа социјалне заштите	1	1
Хранитељска породица	12	6
Сродничка породица	2	0
Друга породица	0	0
УКУПАН БРОЈ ДЕЦЕ	20	26

У току 2007. године – уписују се само **нови случајеви**. Исто важи и за 2008. годину.

Место смештаја – уписује се **почетно** место ургентног смештаја (без обзира на касније могуће промене места збрињавања).

40. Да ли је центар након доношења привременог закључка о ургентном смештају

у свим случајевима покренуо поступак за лишење родитељског права

(а) да

(б) није покренуо за _____ случајева

41. Број ургентно збринуте деце по привременом закључку органа старатељства за

чије родитеље се чека на судску одлуку о лишењу родитељског права

<i>Година у којој је ОС покренуо поступак</i>	<i>Број деце</i>
Поступак покренут у току 2007.г.	2
Поступак покренут у току 2008.г.	1

Стање на дан 31.12.2008. године.

ОГРАНИЧЕЊЕ ПРАВА ДЕТЕТА НА ОДРЖАВАЊЕ ЛИЧНИХ ОДНОСА СА РОДИТЕЉЕМ

42. Број поступака за ограничење права детета на одржавање личних односа са

родитељем које је покренуо орган старатељства

<i>Поступак покренут за заштиту</i>	<i>У току 2007.г.</i>	<i>У току 2008.г.</i>
Деце без родитељског старања	1	-
Деце жртава насиља	0	1
Деце из породица са поремећеним пор. односима	0	2
УКУПАН БРОЈ ПОКРЕНУТИХ ПОСТУПАКА	1	3

43. Број налаза и мишљења које је центар доставио суду поводом одлучивања о праву детета на одржавање личних односа са родитељем (покретач поступка неко други – други родитељ, сродник, јавни тужилац...)

<i>Број налаза и мишљења за</i>	<i>У току 2008.г.</i>
Децу без родитељског старања	3
Децу жртве насиља	2
Децу из породица са поремећеним пор. односима	188
УКУПАН БРОЈ НАЛАЗА И МИШЉЕЊА	193

Број налаза и мишљења се одређује према броју поступака (судских захтева), а не према броју деце која су поступком обухваћена.

ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ДЕТЕТА НА ИЗДРЖАВАЊЕ

44. Број поступака (тужби) које је орган старатељства покренуо за заштиту права

детета на издржавање

<i>Поступак покренут за заштиту</i>	<i>У току 2008.г.</i>
Деце из породица са поремећеним пород. односима	
Деце збринуте ван своје природне породице	
УКУПАН БРОЈ ПОКРЕНУТИХ ПОСТУПАКА	

45. Број налаза и мишљења које је центар доставио суду поводом одлучивања о

праву детета на издржавање (покретач поступка неко други, а не центар)

<i>Број налаза и мишљења за</i>	<i>У току 2008.г.</i>
За децу из породица са поремећеним пород. односима	188
За децу збринуту ван своје природне породице	0
УКУПАН БРОЈ НАЛАЗА И МИШЉЕЊА	188

Број налаза и милшљења се одређује према броју поступака (судских захтева), а не према броју деце која су поступком обухваћена.

МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА У ПОРОДИЦИ

46. Број породица за које је у току 2008.године процењено да имају проблем унутарпородичног насиља (донет тимски закључак/одлука)

број породица 39

47. Структура ових породица према начину откривања породичног насиља

<i>Начин откривања</i>	<i>Број породица</i>
Пријава члана породице	28
Пријава другог лица ван породице	6
Пријава установе (школа, дом здравља, вртић....)	4
Пријава МУП-а	1
Захтев суда	0
Пријава невладине организације	0
Орган старатељства по службеној дужности	0
УКУПАН БРОЈ ПОРОДИЦА	39

48. Структура ових породица према члановима који су жртве

<i>Жртве насиља су</i>	<i>Број породица</i>
Само деца	17
Само брачни партнер	21
Деца и брачни партнер	19
Деца и неки други члан породице	0
Други члан породице	0
Остале комбинације	4
УКУПАН БРОЈ ПОРОДИЦА	

49. Укупан број чланова ових породица који су жртве насиља и њихова структура према полу

<i>Чланови – жртве насиља</i>	<i>Женски</i>	<i>Мушки</i>	<i>укупно</i>
Деца	11	6	17
Одрасла лица	13	8	21
Остарела лица	3	1	4
УКУПАН БРОЈ	27	15	42

50. Структура деце према доминантном облику злостављања

<i>Доминантан облик злостављања</i>	<i>Број деце</i>
Физичко насиље	0
Емоционално насиље	17
Сексуално насиље	0
Грубо занемаривање	0
Економска експлоатација	0
УКУПАН БРОЈ ДЕЦЕ	17

Укупан број деце у овој табели мора бити исти као у табели број 49.

51. Насилник према сродству са жртвом насиља

<i>Насилник је</i>	<i>Број породица</i>
Отац	17
Мајка	6
Оба родитеља	2
Брат/сестра	1
Брачни или ванбрачни партнер	8
Син/ћерка	2
Партнер једног од родитеља	2
Други члан породице	1
Остало	0
УКУПАН БРОЈ ПОРОДИЦА	39

ERROR: syntaxerror
OFFENDING COMMAND: --nostringval--

STACK:

-mark-
/sfnts